

# NAŠA SLOGA

gospodarski, politički list

Uredništvo nalazi se u Via Farseto br. 14.

Stjepan Ristić, urednik, a Josip V. Pakar, red.

Stajte se  
**Družbe sv. Cirila i Metoda**  
P. O. B. 1898

## Državni proračun za god. 1899

U sjednici carsinskoga vijeća od 1. j. t. r. 1898. predložio je ministar financija dr. Kalaj državni proračun za buduću godinu. Radi poznatih nepravih odnosa u carsinskom vijeću dolazi taj proračun tekao sada na razpravu, do čega bi bio imao biti već davno došao.

Mi ćemo se ograničiti na glavne točke toga proračuna i konično kojim redom obilježimo, kojim je ministar proračunski pripremao.

Sve državne potrebe iznosila u okrugu državnih potreba preko 760 milijuna, 286 hiljada for. Dobitni proračunski za pokrivenje tih potreba iznosila 780 milijuna i 754 hiljade for. Preostalo bi dakle u okrugu 194 hiljade for. Ova proračunska je višak za 119 hiljada for. od onoga za godinu 1898. do čega su potrebni za buduću godinu proračunski za preko 97 milijuna više nego li za god. 1898.

Za zajedničke troškove za god. 1899. izmislila su proračunski svota od 126.162.376, dakle za 4.699.347 više nego li za tekuću godinu.

Za naš austrijski i slovenski najvažniji je ovaj proračun ministarstva bogoslova i nastave, pošto zahtjeva ministar veće svota za ustrojstvo viših i srednjih škola za Poljske, Čehe, Hrvatske i Slovence. Tako je njegov proračun za god. 1899. višak za for. 476.616 od onoga od tekuce godine. Na račun tih svota će se ustrojiti i u našem Primorju jedno novo mjesto zemaljskoga školskoga nadzornika, dodati će se nekoje nove profesorske stolice na poljski i svediljski, ustanoviti će se stipendije za slovenske sveučilišne djake; za proširenje sveučilišta u Lavovu izvršena je svota od for. 100.000, a za ustrojstvo politehnike česke u Brnu drugih 100.000 for.

Kod naslova: *Učenje škole* imade veći svota za preustrojjenje gimnazija u Češkoj, Moravskoj, Galiciji i Bukovini, pak za ustrojstvo gimnazije u Fazinu sa hrvatskim naslovnim jezikom.

Ministar trgovine traži za for. 198.511 više od tekuce godine, od kojih for. 118.370 za pripomoć trgovačkoj morarici. Taj ministar kao poboljšati plaće poštanskim upraviteljima na selu, te ženikim koje su u službi pošte i brzjava.

Dočim su svi ministri predložili za svoj djelokrug viši proračun od tekuce godine, traži ministar poljodjelstva za for. 406.714 manje za god. 1899.

Ovo sniženje proračuna ministarstva poljodjelstva u državi, koje pripadajući čine se ogromnom vedinom sa poljodjelstvom, teško se može opravdati. U nekoliko pokrajina ove pole monarhije nastali su poljodjelstvo i jošte u povoljni, te očekuje upravo od ministarstva poljodjelstva izdatne pomoći ako se hoće, da se ono pridigne i procvata. Među te "pokrajine" ubrojimo i našu Istru i posestvinu Dalmaciju. Zastupnici ovih imati nekoliko razgrave o ovom poglavju, da živo preporučuju ministru, da se ved jednom nešto učinji za ove pokrajine na gospodarsvenom polju.

Ministar financija kao pokrivi višak potreba u državnom proračunu za godinu 1899. na ovaj način: Od izvanjskog poreza imalo bi se više ujeti za for. 173.800; od poreza na kuće for. 887.800; od izvanjskog poreza na dohodarni for. 520000;

od poreza na izvanjski dohodarni, for. 1.895.800; od poreza na plaće for. 90.400; od izvanjskog poreza for. 12.800.510. Sve ove poboljšanje svote iznosila višak od for. 1.567.800, što je proračunski u izdaci za god. 1898.

U proračunu za gradnje (investicije) imalo se i svota za gradnju željeznice Griz-Kotor i Dalmaciju, za gradnju željeznice u svjetu obrazloženju kazao je ministar financija, da je taj proračun sačinjen na temelju stalnih podataka. Manjak što će nastati u državnom proračunu za god. 1899. najjedniji je u novičkim plaćama, koji će se izravnavati, ali dugo tim, ako se povise politički porezi. Porezi na gladi morati se se svakako povisiti ako se željimo nekoje druge teške poreze, među koje spada i novičarica.

Ministar želj također prediti teške i pogubne pristojbe na budućim porezima. Obzirom na novi porez od osobne dohodarine rekao je ministar, da je sada priliko izdati proračun, da iznesu dohodarina za čitavo pučanstvo Austrije oko 1 milijarde for. Tim da se je pokazalo kako se je gospodarsven stanje državljana poboljšalo. Pače, u poljodjelstvu se ne prestano razvijati, po čemu se s druge strane mnoge danonimne računa dioničarska poduzeća. Vlada da kao naknadi sve one zapreke, koje se je, do sada, na put stavljalo raznim poduzetom, te da se svestranu podupirati poduzeća osnovana na udruživanju glavnice.

Poboljšanje materijalnoga stanja austrijskih naroda, reče ministar, želja nazirati u tom, što su ogromne svote novca uložene u raznim studionim i školama izmislila su god. 1897. ogromnu svotu od 1717 milijuna for.

Ovo obrazloženje ministra financija popretilla je većina carsinskoga vijeća živahnim odobravanjem, što je znak, da imade podnožno pouzdanje u njega i da se mogu naradi ove pole, monarhija i istihim nadati boljšim budućnom i materijalnom stanju.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

## Pogled po svijetu.

U Trstu, dne 7. decembra 1898.

Carevinsko vijeće imalo bi zasjedati po najnovijih vijestih samo još do 18. t. m. j. pak bi nastavilo svoje djelovanje mjeseca januara, februara i marca budućeg godine. Zemaljski sabori imali bi se sasjedati za par dana pod konac ove godine a kasnije bi mjeseca aprila budućeg godine nastavili i dovršili svoj rad.

Službeni list bečke vlade javlja umirovljenije namjestnika Stajerske markice B. a. p. u. e. h. m. a. te imenovanje grofa Clary-Aldringena namjestnikom Stajerske, i imenovanje grofa Thurn-Hohensteina u zemaljskom predsjednikom u Slezijsi (Opava).

Povodom pedesetogodišnjice vladanja Nj. Velikanstva cara i kralja Franu Josipa I. donio je službeni list bečke vlade tri previjanja ručna pisma, kojimi Njeg. Velik. izriče svoju najtopliju zahvalu obim kćum carevinskoga vijeća na izjavah podaničkoga poklonstva. Prvo je pismo upravljeno ministru predsjedniku grofu Thurnu a ostala dva predsjednikom gospodarske zastupničke kuće knezu Thurnu i grofu F. a. e. t. u. i. d. r. P. q. h. u. a. n. a. Rovodom jubileja najvažnijega živućega Čeha, nekadanjeg vodje čes-

ke, naroda, starine, dr. Fr. L. Rieger, izričilo mu je gradsko zastupstvo u Pragu velikim zlatnim kolajnu.

U blopm Zagrebu obavio se dne 3. t. m. j. jedan naknadni izbor za zemaljski sabor i to u III. izborom kotaru. Uspeh toga izbora razveselilo je stalno svakoga Hrvata, jer je izabran kandidat, združene opozicije kanonik R. b. a. t. i. c.

Hrvatski sabor sasao se dne 6. t. m. Prva sjednica bijaše posvećena najon obavljanim formalnostim usposmjerni blagopokojne kraljice Jelisave. Hrvatski ministar Josip V. Pakar dao je ostavku radi toga, što se neslaže sa madjarskom vladom, koja se, reč bi, pripovijda, da poduzme neustavne mjere proti razkaljenoj opoziciji i u madjarskom saboru.

Crnogorski knez Nikola podijelio je povodom pedesetogodišnjice vladanja našega kralja svim članovom austrijskog diplomatskog zastupstva na Cetinju, zlatni križ za zasluge.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

U ime srbske narodne skupštine, koja zasjeda u Nišu, čestitao je predsjednik Nestorović preko tamopnjeg austrijskog podkonzula caru i kralju Franu Josipu I. povodom njegovog vladalačkog jubileja.

## Dopisi.

Morezino 30. novembra 1898.

Takva čuda ried bozja pravi.

Na 16. prosjoga mjeseca pripješe, napokon k nama, kako nam je ved bio pred nekoliko vremena to saqhoj naš kapetan, dva propovjedaca, i to: o. Gattini i Bonatempo. Koji isti dan kad dođoše, započese propovjedati ried bozju, i propovjedase i na izmjenu punih sedam dana. No njihovih propovjedi, neoptajemo jer bismo odviše ntegnuli, a i prostor lista nas u tome prieci. Ali da slika bude barem doneki — i ako dijelomice — po sebi, vjerila nam cietinu, savratni čemo sa samo letimica na nje (a i rano nam je tekak). Nisu se častni redovnici i tu neoptajali, visoko nam po oblake, ne, nego jednostavno, što jo ried od srca i srce. Ali to je činjeno takvom govorničkom vještinom, da se osvajalo i vjalo, tvoje pamet, da u svjetu i skupa s propovjedacem u svojoj masi vidiš grozne po-

sljedice grleha i bogatu plaću dobrih djela i svetog života. Drugi put opet, kao da tu na gledas sve one zalostne dogodaje, kojima padose žrtvom toliko i toliko božjih stvorova, koji radje odrekli se životov ovo zemskog života, negi li zanekali vjeru otkaj svojji: ova vjera, za koju je i naš hrvatski narod tri sto godina krv svoju prolivao pod spasnosnim stegovi: "Za krisi žitni i sloboda žitna!" — a branedi nju — vjeru — prozvala ga "predzajem kršćanstva" (Ne zvala naša Europa). Nu ne samo to, da budemo dosljedni i postojani u svojim vjerskim načelima, nego nas oni napućivahu i svjetovahu, da se okapimo otki krišti prvotak, koji nas hoće, da svojim krivim načelima omaze s našom svetom vjerom, a zapletu u svoje paklenake mreže, jer da nam ti — a u našem mjestu ih zalobže na pretek imade — nerada samo na naštrb tiela nego — a to je glavno — i doše. Nadalje nas upućivahu, kako da odgajamo našu djecu, — koja su i onako kod nas rđavo odgojena. — Jednom rječju — a da ne otežemo — svjetovase nas na sve one dužnosti, što ih mora da vrši svaki pravi kršćanin. — govorili su tako, kao da borave među nama, ne samo par dana, nego koji niz godina, te da po dobro poznavaju naše zalostne okolnosti. — Sasvim tija, što je propovjed bila u jutro i u večer, dakle dva puta na dan, to ipak moramo s radošću priznati, da je crkva svaki put bila dupkom puna. Pa ti bogodani muževi svojom rječju, svojim neumornim radom i ubravnosću toliko posugnuše, da su se svi — nu što rekemo svi — pa da svi su primili sv. sakramente izim jednoga. — Ali to je taj? Pogodite li taj glasoviti ried zabranio je cijeloj obitelji ići slušati ried bozju, nu na nagovaranja o. Gattini, napokon joj pušti nek ije primiti sv. sakramente. Taj delija usudjivao se govoriti: "U andario ascollar quelle prediche quando sario imbragato". I odvratio pučanstvo pek neide iste slušati, jer da je u politika po briodi: On se ispricavao: *Nek povrate crkvi ono što su joj dani* (— a što? —) pa čto me pripravna, da se pokorim pašim zahiljenim". Jednom pak im reče: *Ja bih isto primiti sv. sakramente, ali nijer je onaj stariji vaš drug u crkvi govorio: Ne hojle gjerovati onomu kogašiu — taj cas hoće da materijalno i moralno upropasti — a taj bogulaz sam ja.* (Ođje koga svrbi, tu se i čese).

Takodjer iz Ospra hrio je amo go-bozni pak, premda ga je tamošnji bezvjerk od toga odvracao.

Bogodini vjerovjesticni osnovala u našem mjestu pobožnost Pres. Srca Isusova, u koju — bratovština — se upisalo maldanso cijelo mjesto. Te u subotu na 22 listopada učinise obhad kroz mjesto sa slikom Pr. Srca Isusova. Mnogobrojani bijaše tu svijet, to mnsgo, to žensko spješa, a prisustvovali i učenici sa učiteljima.

svakom je na prisus vijela slika Srca Isusova, a odozgonje bijahu ove hrvatske riedi: *Stani! krce Isusova sa samnom!* a isjao: *Dadi krstovito tvoje!* Kamo štedo, da bi taj mir i ljubav i nadalje ustrajala, ali se kaže, zaludno je dijavla i sagnom prati, kad on uvijek ostaje crnim.

Osobito nas veseli, što smo se naš na svoje vlastite oči ovdje došli, da naša škola mjesto da propode, da se *domplo sasma isćenuti u zaboran*. — kako to govore naši bogodini! — naprotiv to vječna raste pod svojim mladim i rdnim vodjom, teko, da smo mi onog dana dijela nabrojili ruzno *šestdeset pet*. To je doista ljepi korak, ako se uzme u obzir, da smo ih našjke godine imali *četrdeset sedam* (a koliko je od tih ostavilo školu?) Eppur si muove! Samo napred, hrdnost je, svagda pa i naša. Eto to, su ti razlozi, zašto smo veseli tog dana bili.

Rapodani.

Takodjer iz Ospra hrio je amo go-bozni pak, premda ga je tamošnji bezvjerk od toga odvracao.

Bogodini vjerovjesticni osnovala u našem mjestu pobožnost Pres. Srca Isusova, u koju — bratovština — se upisalo maldanso cijelo mjesto. Te u subotu na 22 listopada učinise obhad kroz mjesto sa slikom Pr. Srca Isusova. Mnogobrojani bijaše tu svijet, to mnsgo, to žensko spješa, a prisustvovali i učenici sa učiteljima.

svakom je na prisus vijela slika Srca Isusova, a odozgonje bijahu ove hrvatske riedi: *Stani! krce Isusova sa samnom!* a isjao: *Dadi krstovito tvoje!* Kamo štedo, da bi taj mir i ljubav i nadalje ustrajala, ali se kaže, zaludno je dijavla i sagnom prati, kad on uvijek ostaje crnim.

Osobito nas veseli, što smo se naš na svoje vlastite oči ovdje došli, da naša škola mjesto da propode, da se *domplo sasma isćenuti u zaboran*. — kako to govore naši bogodini! — naprotiv to vječna raste pod svojim mladim i rdnim vodjom, teko, da smo mi onog dana dijela nabrojili ruzno *šestdeset pet*. To je doista ljepi korak, ako se uzme u obzir, da smo ih našjke godine imali *četrdeset sedam* (a koliko je od tih ostavilo školu?) Eppur si muove! Samo napred, hrdnost je, svagda pa i naša. Eto to, su ti razlozi, zašto smo veseli tog dana bili.

Rapodani.

Takodjer iz Ospra hrio je amo go-bozni pak, premda ga je tamošnji bezvjerk od toga odvracao.

Bogodini vjerovjesticni osnovala u našem mjestu pobožnost Pres. Srca Isusova, u koju — bratovština — se upisalo maldanso cijelo mjesto. Te u subotu na 22 listopada učinise obhad kroz mjesto sa slikom Pr. Srca Isusova. Mnogobrojani bijaše tu svijet, to mnsgo, to žensko spješa, a prisustvovali i učenici sa učiteljima.

svakom je na prisus vijela slika Srca Isusova, a odozgonje bijahu ove hrvatske riedi: *Stani! krce Isusova sa samnom!* a isjao: *Dadi krstovito tvoje!* Kamo štedo, da bi taj mir i ljubav i nadalje ustrajala, ali se kaže, zaludno je dijavla i sagnom prati, kad on uvijek ostaje crnim.

Osobito nas veseli, što smo se naš na svoje vlastite oči ovdje došli, da naša škola mjesto da propode, da se *domplo sasma isćenuti u zaboran*. — kako to govore naši bogodini! — naprotiv to vječna raste pod svojim mladim i rdnim vodjom, teko, da smo mi onog dana dijela nabrojili ruzno *šestdeset pet*. To je doista ljepi korak, ako se uzme u obzir, da smo ih našjke godine imali *četrdeset sedam* (a koliko je od tih ostavilo školu?) Eppur si muove! Samo napred, hrdnost je, svagda pa i naša. Eto to, su ti razlozi, zašto smo veseli tog dana bili.

Rapodani.

Takodjer iz Ospra hrio je amo go-bozni pak, premda ga je tamošnji bezvjerk od toga odvracao.

Bogodini vjerovjesticni osnovala u našem mjestu pobožnost Pres. Srca Isusova, u koju — bratovština — se upisalo maldanso cijelo mjesto. Te u subotu na 22 listopada učinise obhad kroz mjesto sa slikom Pr. Srca Isusova. Mnogobrojani bijaše tu svijet, to mnsgo, to žensko spješa, a prisustvovali i učenici sa učiteljima.

svakom je na prisus vijela slika Srca Isusova, a odozgonje bijahu ove hrvatske riedi: *Stani! krce Isusova sa samnom!* a isjao: *Dadi krstovito tvoje!* Kamo štedo, da bi taj mir i ljubav i nadalje ustrajala, ali se kaže, zaludno je dijavla i sagnom prati, kad on uvijek ostaje crnim.

Osobito nas veseli, što smo se naš na svoje vlastite oči ovdje došli, da naša škola mjesto da propode, da se *domplo sasma isćenuti u zaboran*. — kako to govore naši bogodini! — naprotiv to vječna raste pod svojim mladim i rdnim vodjom, teko, da smo mi onog dana dijela nabrojili ruzno *šestdeset pet*. To je doista ljepi korak, ako se uzme u obzir, da smo ih našjke godine imali *četrdeset sedam* (a koliko je od tih ostavilo školu?) Eppur si muove! Samo napred, hrdnost je, svagda pa i naša. Eto to, su ti razlozi, zašto smo veseli tog dana bili.

Rapodani.

**U Visnjani pišu nam 29. pr. mj.**  
 Kakovo se sjema, postaje, onakovo bilje-  
 naraste, a pjeval se nemože da pretvori u  
 rano, jer se i pe: bilje i oblika razlikuju  
 to vrsti. Plova se pozna po perja a čovjek  
 po govoru. Vidite li koji lipe i spomenik  
 odmah čez pomisliti, da ga je izklesao  
 koji umjetnik; pročitaš li koju lepu knjigu  
 znaš čez, da je je vrijedni pisac napisao;  
 opaziš li dobro obradjeno polje, pomisliš  
 čez na vrijednog težaka; čuješ li koje lak-  
 onoga, koji ju je izustio, nazvaš čez ka-  
 cam, a onoga, koji kleveče, klevečavom;  
 a kakav je u čovjeku odgoj, onako se i  
 ponaša. Jedan, koji nema posla, ljencari a  
 ličnost nemože da ništa zavriedpa neima-  
 jad mira sa sobom, nedeja ga ni drugima.  
 Dobra nemože da uradi ni sebi, pa traži  
 zlo i drugom, a takav je nesretnik do-  
 stojan žaljenja. Svanu tomu nadi čez  
 tumača ako pročitaš ono, što piše „Fora-  
 boschetto“ u puljskom listiću „Il popolo  
 Istriano“. Tu rige svoju žižu, tu vidiš što  
 je, koliko važi, kakav su je odgoj i čega  
 se ne žaca, da mirisanim cviecem iz svoje  
 diste dušice obaspe one, koji ne misle s  
 njegovom glavicom, pa naznačaj drugičje  
 kako da ovjekoveći svoje ime, stao da  
 kleveče po novinama pa da si, dade, veći  
 ton, počeo najprije, da se ruga, s vjerskim  
 čuvstvom, čem su nije čuditi, kada je za  
 nj Onaj, koji je sve stvorio, „an insecto“  
 (crv). To je pravi delija, te se ruga, i sa  
 nesrećom bližnjega. Tako on s nekom na-  
 sledom zove načelnika Visnjanskoga, jer  
 je nesrećom iz djetinstva, izgubio vid na  
 jednom oku „monocolo“; ali taj je „fistar  
 Foraboschetto“ sin dell'alta cultura, a ta-  
 kovih imade dosta, a o njegovoj mudrosti  
 odgoju i ljudnosti čuti čez ih, čitajući,  
 još. U Visnjani našlo se, je čini ljudi,  
 koji su jedne noći otvorali obćinsku vodu  
 pa je bio kadar još rugat se, da vonja  
 kao „tamjan“. Talijanci dok su bili u ob-  
 čini, napravili su dug od 30.000 for. a od  
 ovih se je moralo namiriti 6000. Drugo  
 nebi potrebovalo iznietiti a da se dozaže  
 kako su Talijani znali gospodariti. Zidari,  
 kojim su morali platiti za gradnju kuća  
 još preko 700 for., podigli su pravdu a  
 na rčiću se nisu imali ni obzira prikazi-  
 kazati, pa su i bili zidari stavili na dražbu  
 župničku kuću a zemaljski ih je odbor  
 rekbi još i podučavao. Hrvati su već kako  
 čujemo, platili u malo mjesec taj dug  
 osim možda i sto neizplaćenih starih na-  
 mira, a doskora će, ako nisu već, ispla-  
 titi i porečki kreditni fond, koji je, za  
 pravdao obćinu jedino iz strancarske m-  
 ržnje a ngovoren od ljudi, koji su se  
 dragačije imali u tom poslu podneti. I  
 ljudi, koji su dali vidljiva dokaza, da  
 neznadu gospodariti i doveli obćinu na  
 rub propasti, pa bi njekoji od njih, kako  
 se govori, htjeli da je još većma upropas-  
 te i to ne radi patriotizma stalno, nego  
 možda zato, da se u nju uvuku, pa da  
 kakogod zabašuru dugove naprama istoj,  
 s kojimi bi se dugovi od nekoliko stotina  
 forinti mogli razni dugovi obćinski namiri-  
 titi. „Foraboschetto“ o tomu ne govori  
 ništa. Tri mjeseca prije nego, se je pro-  
 mjenila uprava, bio je rasporan neki m-  
 tvac na obćinskom grobistu, i taj scrite-  
 ro (pisac) javlja kroz novine, da, ploča nije  
 bila oprana, te tu sramotu svojih, hoće da  
 svali na druge. Jedne je večeri bio izba-  
 cen hitac za načelnikom kad se je mirno  
 vraćao svojoj kući, te im je najveća slava  
 i patriotizam kad njeka družba stane in-  
 sultirati i zviđati te po krcimah ozlogla-  
 šivati mirne i čestite obćinli. Nego je  
 značajno što se je neki našao, te im u  
 talijanskom listu „L'Istria“ malko hladne  
 vode polio na usijane moždane, a to im  
 je najbolja svjedocba kad i njihovim vla-  
 stitim omrznu njihova fina djela. Da ih  
 to peče, izjavljaju, sami u kasnjem dopisu.  
 Peče ih što vlada šalje svoja predstavn-  
 ike na obćinske sjednice, peče ih, što  
 narod hoće, da se u crkvi zloji njegovim  
 materinim jezikom, peče ih u jednu riječ  
 sve, što je hrvatsko. Peče ih što je uređ  
 sada u potpunom redu, što se šteti, što  
 se upravlja sa štednjom i što se ne do-  
 pušta, da se prave izgredi ni vani ni po  
 krcimab. Peče ih što tajnik vrši svoju  
 dužnost a najviše ih peče, što na sve nje-  
 govne kleveče, insulite i prijetnje, neče da  
 se nit obazira po onoj, da gdje smrdi,  
 valja stati daleko i ako se dirne u nečist, da  
 se čovjek oneštiti. Svrbli ih, da imade  
 ljudi, koji ne dijele njihova nazore i koji  
 znađu pokuditi njihova fina djela, koja su  
 plod samo *svog odgoja*. Peče ih, što je  
 vlada poslala nekoliko hrvatskih knjiga  
 za čćen djeću i boli ih, što vlada podu-  
 pra obćinu i što je, sa skoro doznajha  
 istoj pripomodo od 1200 forinta. Za to im  
 je što su sada drugi gospodari, koji su po-  
 kazali, da znadu gospodariti a teško im  
 je progutati propis ljekarije, koji kaže, da  
 gospodar gospodar i zapovjeda, pa i ne-

bilo „Foraboschetto“ po čudi. U ostalom,  
 grehota je, što onakovo znanje ne sjedi  
 na kakvoj ministarskoj klupi, već i proti  
 svojoj volji, valja, da se u malenom peču  
 gubi kad su mu svuda vrata zatvorena,  
 pa nemože, da si pribavi zasluženo, te je  
 živao, da on, koji poštene svojom radom  
 zaslužuje kruh, mogu kupovati svojim  
 novcem *ovčie čestite*. Tješ se, da gdje  
 zagarao nisi, ta slava Bogu pade. Eh,  
 znao Foraboschetto, la cioghi i foje i te  
 vidova!

**Iz Pule pišu nam 2. t. m.** Zaljno,  
 dugo očekivani dan je osvanuo. Granita  
 je zora bolje budućnosti za hrvatski karpi  
 u Puli. — Dragocjeni zalog narodnog na-  
 predka, hrvatska pučka svetana je  
 otvorena danas na 8 sata po polne. Sva-  
 kojaki klipovi i zapreke, nagomilane duš-  
 manskom zlobom i zavisti, odstranjene su  
 bile, i hrvatski sinovi, u školski sagradjeni  
 — ne od drave, ili pokretnje, koje bi  
 za Hrvate škole morale zidati, — već po-  
 sebnim narodnim „daykom“ potokom mno-  
 gih hrvatskog naroda, pritočenim kap po kap  
 u blagajni „Družbe sv. Cirila i Metoda  
 za Istru“, odu svih strana hrvatske do-  
 movine, — primati će duševnu hranu u  
 materinskom jeziku. Njome nahranjeni i  
 osnaženi, znati će bolje odjeljevati i hro-  
 vima života i bit. će na ponos i korist  
 svojim i narodu!

Todno na 3 sata u školskih prostorjeh  
 skupilo se mnoštvo naroda. Učenic i  
 učenic zasjeli na svoja mjesta i sve je  
 neustrpljivo očekivalo, začetak „avebajosti“  
 — Vrijedni starina župnik, velič. Ante G r-  
 ž i n i ć, obđen u misijčko odjelje, stupi  
 na katedru i pozdravi ahodnim govorom  
 prisutne, obavij u hrvatskom jeziku bla-  
 goslov nove zgrade. — Zastupnik Dr. La-  
 g i n j a, izreče požuravni govor, protkan  
 krasnim i uzvišenim metafora, — i koristi  
 po nared naukom, te iztaknu, da danas  
 istodobno slavimo 160 godišnjicu vladanja  
 Nj. Veličanstva. — Poslje toga dvije hie-  
 nice stupiša na podnožje i krasnolisno  
 ovu prigodnu pjesmicu:

**PJESMICA**  
 u slavju 2. decembra 1898.  
 Izrečena u hrvatskoj školi  
 „Družbe sv. Cirila i Metoda, za Istru“  
 u Puli (Stjana).  
 O da imam labudova krila  
 I da imam oči sokolove,  
 Ja bi danas letom polećila  
 Građu Walsee na tvrde zidove  
 I sa njih bi pozdravila žarko  
 Tebe, Kralju naše sunce jarko!  
 Sklopila bi blele ruke svoje,  
 Oči digla do neba visine,  
 Molila bi za Prestolje tvoje,  
 Da ga sreća nikada ne mine  
 I da svakoj odolih nam silu  
 Naš Cesare i naš Kralju milu!  
 Al je dalek Walsee bli grad...  
 Zato ovdje dužnost izpunihmo,  
 Evo škole, evo naše nade!  
 Tu uz dobar nauk pripomohmo  
 Ljubiti Boga i Hrvate žarko  
 I Cesare, naše sunce jarko!  
 Ova pjesmica izrečena pjesničini glasici  
 naše dječica izvinu iz mnogog oka ganu-  
 tljivo suzica. — Školska djeća zapjevahu  
 nato pčku himnu, za čudb skladno i  
 milozvučno, i dokazaše tim velikim napredak  
 polučen u ovo malo dana, otkad školu po-  
 laze, brigom vrijedne učiteljice gospodične  
 M a j e r.

Dječijem veselju nije bilo kraja, kad  
 su svaki poslje toga dobili po nekoliko  
 sladicica. Nije falilo ni glatljivih i serd-  
 acnih prisora na konen te slaviti: Deputacija  
 Šijanaca toplim besjedama zahvalila je dr.  
 M. Laginji na trudu oko začeta te  
 škole, i živim rječima, priznala vjernost  
 narodnim načelima. Neki radnik uzeo je  
 bio svoga maloga, siročića, u stranu, i  
 kleknuo šojim prad ruzpela, da ga vru-  
 čota molitvom i plamenim srecem zavjetuje  
 Bogu i narodu. Sve je puno poštanta,  
 mučke stajalo oko toga pristojega čov-  
 jeka i divilo se veličini njegove pripriste  
 s plamenite duše. — U jednu riječ, Pa-  
 krasna proslava ostat će nezabirivom u  
 uspomeni svih onih, koji su joj imali sreću  
 prisustvovati.

Kako je poznato ovdje se je nastajao  
 doktor medicinske G. Gajo Svabla, izvrsan  
 liečnik i uzorit rodoljub. Talijani pžajgo  
 njmu protiv njemu, i nadarili su ga ni po-  
 kot. — Ovdješnji list „Il popolo istriano“  
 nije htio tiskati njegove oglasa, premda  
 su se već pogodili bili — jer da je lieč-  
 nik naš hrvatski agitator. — Preporučuje  
 jemu ga najtoplije svim sumnjaljkim u  
 gradju i vani, jer kad ga radi narodnosti  
 proganjaju Talijani, koji ih u ostalom ve-  
 seli bili, da ga imaju među svojim, onda  
 ga moramo podpomagati, mi, i u svakoj

bolosti namo kod njega pomoći tražiti. —  
 Dakle svoji k svome!

**U Lovranu dan 2. dec. 1898.** — Na  
 dva ova mjeseca bilo je podseto, da se  
 je naš pravsteli cesar, kralj i vojvoda Josip  
 I. počeo vladati u Austriji. Vojvoda je to  
 bil dan, ako se pomisli na sva ova silna  
 dobra, ka je naš ljubljeni cesar stvorio, pa  
 ovo podseto, let svoja vladanja, valja je  
 to dok, kad se to sprave od prestolovaga  
 Boga, ka je dopustiti, da tako vremen, da  
 bi pravdom vladat, toka let vladano tolikim  
 tolikim i tolikim prkom. Valja je to bi-  
 dan, a dužnost je bila svakoga pravega  
 Austrijanca, da ga proslavi koliko lepše,  
 koliko bolje. A naš Lovran? Kako je naš  
 Lovran proslavil taj slavni jubilej? Nikako,  
 ali pak jako slabo. Zač ona mala južnica  
 puč Zabeja i one dve tri pinki kruna, ta  
 su se razdilela među puk, sve je to isto  
 koliko nisi. Pogledaj se malo Volpsko i Op-  
 tina, koliko se je toga samo stvorilo, samo  
 da se svede za vavski vekom spominjaje toga  
 lepega dneval. Dve štipandije svaka po  
 200 krun na leto, da vam se to para malo?  
 Koliko će siromašnim materi i oči zdahnut,  
 kad im bude prišla ta lepa pripomoć za  
 školat svoju dječicu. Ja, ma na Volpskom  
 je za podsetu k doktor St a n g e r, ki se  
 malo više akovi za svoj siromašan, puk,  
 nego naši frisko pećeni Talijani.

„A znate da su stvorili Kastavci? Naj-  
 prvo su i oni ustanovili dve štipandije, ale  
 pripomoć za ubogi školari, a kada ni njim  
 ni to bilo dosta, onputa su šli malo po-  
 gledat va svoji ljudi i našli su, da ima  
 i kastavčina puno siromašnoga pučka,  
 ki ima komuni dat za interesa još manje  
 nego šestnaest tisuć fljorini i još neć više.  
 Pa ča su onputa stvorili Kastavci? Rekli  
 su: ajde, prekritimo tim siromašnim lu-  
 dem taj dug — pak neka se spamećuju  
 cesarova jubileja. A mislite, da je to, sve  
 ča su Kastavci stvorili? Ma ja — posla-  
 šajte napred. Kako svagde ima i na Ka-  
 stavčine obćinoga pučka. Reprezentanti su  
 odlični, pomozimo te uboge ljude. I sta-  
 vili su na stran dvajest tisuć fljorini, a  
 svako će leto interes od tih beci dedit  
 kastavce siromahu. To su ljudi, y-  
 dite, a ne kako on naš nekadašnji postolar,  
 ki ne gleda nego kako bi cimter da šal  
 od onde, kada je sada, samo, da mu bude  
 lepše pred vratom. A puk neka plaća.  
 Nego vi dete rec: iahko je Kastavčine,  
 ona ima za podsetu g. Jelusića, čoveka  
 od srca i ki se razdine va svoj posal. E,  
 ima to bit van bil rekati ja, da me ni-  
 ste, pretekli. Živa je to istina, a istina je  
 i to, da bi i vani bolje bilo, da ste zbiral  
 za podsetu čoveka, ki bi se koliko koliko  
 za vas skrbel. Ma ovako ča ste ošeli, to  
 imate, i sami ste krivi, ako vam je zlo.  
 Od glavi riba sardi, kažu naši stari.  
 Doklogod vam su sadašnji poglavari, teško  
 da će vam bit bolje. To su Talijani, dragi  
 moji Talijani su vam to pečeni i frigani.  
 Za Čozbata, za kakovega. Naplilitana oni  
 bi šli v jamu, ma za vas nisu miga nemi,  
 ter vi ste Talijanom „porchi scavi“, val-  
 jani, to ste vi veloj gospodi, ki za vas  
 mare, kako i za lajnski sneg. — A, feč bi,  
 da ne mare puno neki Talijani, naši ni za  
 našega cesara. Dosta vam ih je bilo videt  
 petak, kako su se kiselu držali. Nego od  
 Talijani mi ne moremo pretendit ča vise.  
 Luccheni je bil Talijan, pak je nubil našu  
 dobru kraljica. E, dragi moji, bačva da  
 ono vino k č ima. Tako i Talijani, kako  
 da se pokazu drugičje nego su? — A, vi,  
 dragi moji Lovranci, do kada dete još  
 trpet ljude, kim je najprvo do sebe i ta-  
 lijanstva, a onputa komad lo vas, ki ste  
 ih za svoju velu nesreću počastili. Opame-  
 tite se već jedanput, pak se otrešite teh  
 šarabjaki, teh zakletih neprijatelji vaše  
 krvi, vašega jezika, vašega imena i vašega  
 vašega. Dole s njimi, a vas neka Bog  
 pozivi i neka vam rasvetli um i pamet,  
 da budete mogli sami upravljati i gos-  
 podarit svojimi žulji! Opametite se!

**Iz Kastva pišu nam 3. decembra 1898.**  
 Već poslednji put sam vam javio odluke  
 obćinskoga zastupstva glade prošlave pet-  
 desetgodišnjice vladanja Njegova Veličan-  
 stva. Izrazilo je u ime svoje i celoga pu-  
 čanstva nepokolebivu vjernost i čestitku  
 Njegovu Veličanstvu, opostilo pristojbu  
 obćinam i ustanovilo jednu čovjekoljubnu  
 pravstvanu zakladu. K tomu odlučilo je  
 svetkovanje raznim izvanjskim i unakovi.  
 Ovi kanim danas opisati, i to posve kratko,  
 jer čete sličnih dopisa i od drugud stalno  
 dobiti. U predvečerje i na dan 3. decem-  
 bra zvonilo se je i pučalo iz muzara. U  
 predvečerje bila je obćineta razsvjeta sa  
 strane obćine i obćinara, i najsiromašnijih.  
 Na daleko i široko vidilo se je Kastav —

kako nam pripovedajate — kao da je sav  
 u ognju. I pojedini, po kastavčini su raz-  
 svetlili, a medju timi ostlikovao se je to-  
 bio pećiti obćinski savjetnik Mate Kan-  
 dia. I na dan 2. decembra u večer, bilo  
 je razsvetljeno sve kuće u Kastvu. Či-  
 ča bila su krade okraćeno sa zastavama,  
 a šta vladarakti: što narodnim Hrvat-  
 stvima. Prije svećani svete mise dišlo se  
 je bivim vojnikom ono malo spome-  
 nadjala, što su jih zasmogle c. kr. obćin-  
 pećati do onoga dana. I to prilici, kao  
 a obće slabo su se pokazali, pak su mo-  
 rali stidi bez medalja, moogi, koji su jih  
 trazili i imadu pravo na nje. Svećanu sv.  
 misu služio je veloj g. župnik-dekan az  
 asistentin obojice gg. kapelana, dočim je  
 pa orguljah svirao g. Grossman, a pjevale  
 misu vrijedne pjevačice. Ljepo je sveto  
 čiti bilo kao svjet u narodnom jeziku.  
 Crkva bila je puna. Bilo je tu obćinski  
 načelnik Kazimir Jelusić, obćinski savjet-  
 nik, zastupnik i činovnici, učitelji i učitel-  
 jice, svih škola u Kastvu sa školskom  
 ljeticom, mnogo pučka i četiri inačičijna  
 stražara iz Kantrida. Oko 1 nre počeo je  
 obćiti kako bit se obćin: reklo, banket,  
 upriličen po navljanom za to odobro, ob-  
 činstvom od gospode Frana Kadica (pred-  
 stojnik), Petra Juratica i Vinkra Rubesa.  
 Kod banketa bilo je kakvih 50 osoba iz  
 svih slojeva pučanstva, a iz svih strana  
 kastavčina. Njegovom Veličanstvu izrekli  
 su zdravice prije svega gospođu obćinski  
 načelnik i predsjednik odbora za banket.  
 Na njihova zdravica odzvali su se učes-  
 tnic, danuveljenim klicanjem i pjevanjem  
 cesarove kraljeve. Iza tih zdravica aličila  
 je prva hrvatskoj domovini, pukom kastav-  
 skomu, njegovomu zastupstvu i velezašni-  
 čnomu gospođinu, glavaru, a njoj je sledila  
 pjesma „Lepa naša domovino“. Izrekli su  
 pak zgodnih zdravica g. župnik-dekan M.  
 Luginja u ime svećanstva, g. ravnatelj  
 Matke pučka škole Nikola Bantiković u ime  
 učitelstva. Na zdravljaju su takodjer go-  
 v. Ivan Bunc, Rudolf Jurinać, Josip Bačić,  
 Vjekoslav Ferlan, Augustin Spincić. (Oso-  
 bito oduševljenje izazvao je svojim govo-  
 rom ovaj poslednji, koj je iztaknuo, da  
 imamo u djelom u svakoj prilici izkazivati  
 svoje ljubav do naroda, te izjavio, da on  
 prema tomu daje svoje dnevnice onoga  
 dana za družbu Cirila i Metoda. Pošto se  
 je već prije izučav zadržavanje Njegovoga  
 Veličanstva za škole, i na politici, goss-  
 glavara i Vjekoslava Ferlana sabrato liepu  
 svotica za recenu družbu, ustao je g. dr.  
 Sebasta, da on daje, nsljed rieči Augustina  
 Spincića, još 2 for., g. Mata Kundić 5 for.  
 za družbu, a 10 for. za Bratovštinu, drugi  
 neki takodjer po 2 for. po 1 for., po  
 krunu, po nekoliko desetica, kako je već  
 tako mogao U obće se je za družbu sabralo  
 preko 50 for. Uz najviše oduševljenje, uz  
 krasne i počnae govore, uz zgodne pjesme,  
 i prijateljski rasgovor, protegnuo se je do  
 u noć taj banket, privredni a prostorijah  
 „Narodnoga doma“. On služi na čast ka-  
 stavskoj obćini i njezinim obćinam.



**Franina i Jurina**  
 Jur. Uh, uh, vargi led sve, sve, nhl...  
 Fr. Ča, ča, ča, valjada te ni terbuht  
 stisni na sinočne sardeli, zač su bile  
 tuste i friske?  
 Jur. Čo sardeli, če terbuht... Je već drugo,  
 če me mači malo, već, leho srdeli i  
 terbuht...  
 Fr. A ča, ča, nkolj poyaj mi maloc...  
 Jur. Ben čuj, ma čito bi i Došal ti gabar...  
 natur nokidan va našu školu, pa pi-  
 tal, da ki govoriš doma talijanski, neka  
 se dvigne na nogo, ča ki hrvatski  
 neka spdi. Diglo se samo deset njih,  
 a drugi ostali siled. Šel ti pošte u  
 drugu klasu i rekali ki govori hrv-  
 atski, neka se dvigne; a ki talijanski,  
 neka sedi. Dvigili ti se svi, samo ja  
 ne. Pa, pa, da ne čes pucaš od ljudi,  
 učeli smo figurat, za kad tamo friskoj  
 Fr. Duka, ču, nkolj sardela i krive, a ča  
 zač ih niste mstrali prije?

Jar. Smo, smo, če tra mladi, da sme toliko zabavati; ali če se nadaj, da če on to pod pitat. Uh, uhi, če se mi redi joni ni Paranca, da kako sam se komportir?

Fr. Če čas, najbolje pod opet vito pinu va sakrosajti i na pol-def zdrava Marjin svonje. A znaš če ti je, moj Jure? Quei che natura non da arte non fa. pa joi, zaklela se zemlja rajju, da se sve nje tajne nauži. Tako i vi s vašim talijanskim školam.

## Različite vesti.

**Na znanje našim predplatnikom i predbrojnikom.** U 27. broju našega lista od 7. julya tek, god. javili smo našim predplatnikom i predbrojnikom, da je drugom polovicom godine nastala mala promjena u izdavanju lista i da želimo biti na čistu s računni. U ovoj svrhu javili smo, da njim pošiljamo posebne pozivnice, da namire svoje dugove, kako smo i učinili. Rekli smo, čemo, da se nitko nesrdi, kad dobije takvu pozivnicu. Pravo imademo zahtijevati, što smo obnašli, da nam se duguje, a opet nismo nepogriješivi, a da nebi mogli gđegod pogriješiti, jerati. Bado čemo primiti dokazala i vjerojatne izvaje o uplati. Želimo biti na čistu, pak molimo, da nam se svatko oglasi, koji dobije pozivnicu za uplatu. Iko je dužan i premože platiti, valje da plati. To zahtjeva poštenje svakoga pojedinca. Iko je dužan a nepremože platiti svega na jedan put, neka nam to piše, a uvjerimo li se, da je tako kako piše, mi smo pripravni, oprostiti djelomice dug ili, da ga namiri na obroke.

Molili smo jih dakle, da se na pozivnicu odazovu.

Već s onom malom promjenom u izdavanju, pak tim, što su se mnogi na pozive, odazvali, upoboljšalo se je znatno financijsko stanje lista.

Razni su zastale dugove uplatili posve. Drugi su platili djelomice, i molili, da se počeka ostalo. Njeki su molili za odust bar djelomični, a različitih uzroka, najpče radi siromaštva. Zadovoljilo se je po mogućnosti svim. Kod mnogih se je račune posve na čistač svelo ili se svadja.

Još su ipak mnogi, koji se na pozivnice nikako nisu odazvali. Njim ide današnji javni i obćeniti poziv.

Još su dobra tri tjedna do svrhe godine. Zadnjih dana hoćemo i da uređimo i obitimo naše knjige, da u novu godinu čisti i računni stupimo.

Odazovite se, platite, ili pišite, obrazložite, predlažite, a mi, čemo nastojati, da udovoljimo koliko je ipole moguće u svem, i svjećem.

Još ovo posljednji put, velimo vam: koji nit neplate nit se ikako odazovu, ha joi, julya, razaslane njim posebne pozivnice, njim čemo u budućoj godini, obustaviti list, odnosno izterati zastale primose sudbene.

U Trstu, dne 7. decembra 1898.

### Uprava Naše Sloge

Nadvojvodnja kraljeva udova: Stefana stigla je jučer u jutro sa svojom klerkom nadvojvodinjom: Jelissvina na dnevni boravak u susjedni "Miramar". Na kolodvoru dočekade visoke putnice poglavari oblasti.

Proslava pedesetogodišnje vladanja Njegovoga Velicanstva. Povoljom pedesetogodišnjice vladanja, cesara i kralja (Frans Josika I. obdržavane su širom naše Istre sluzbe bozje i druge skromne ali dostojne svečanosti. Svuda brlio je naš narod u hram bozji, da se zahvali Svišnjem, što je podijelio cesaru i kralju tako dragi život, te se pomolio, da mu produži dragocjeni život do skrajne granice ljudskoga vijeka.

Iz nekih strana Istre dočezalo već danas vesti o toj proslavi, a iz drugih čemo ih jošbe bez dvojbe dobiti.

Ovdje u Trstu proslavljeno je taj dnevni događaj: također dostojno. U predvečer svečanoga dana prošla je vojnička glazba

glavniimi nlicami grada, a nešto kasnije svečanost zaključena u veselom i glasnom na čelu. U obhodu bijaše trčanska patriotska družtva; medju njimi i oba rasa radnička družtva. Grad bijaše dosta lepo razsvjetljen. Bilo je i nešto zastava. U luci bijaše brodovi: svečano okićeni. Sa Lloydovih parobroda pašali su preakvico i umjetne ognje.

Na dan svečanosti bijaše pontifikalna sv. misa u stolnoj crkvi sv. Justa. Misu je predvodio uz velika asistencija biskup preavi g. A. M. Sterk. Prisustvovali su njoj svi poglavari crkvenih, svjetovnih i vojničkih ustanova, kao komandni u paradi, zastupnici raznih družtva i velika množstvo vojnika. Nakon svih misa i molitvi, službeni preuzv. g. prof. Gošus u namjestnički palači, nastupio predstojnik oblasti, svećenstva, družtva i pojedinzaca.

Na večer istoga dana, bijaše grad opet razsvjetljen, ali u mnogo manjoj mjeri nego li prvi večer.

**Odlikovanje u carskoj mernarici.** Povodom vladarskog jubileja, podijeljen je red željezne krune I. reda, s ratne dekoracijom 3. razreda podadmiralu Herimanu bar. Spanno; zapovjedniku pomorske flote i šefu pomorske odjeka u ratnom ministarstvu, Medju ostalimi odlikovanimi članovi pomorstva nalaze se, aliedojbi našli zemljaci: kapetan hrvatskog broda na dopustu Dražinić i pljačkarović i pomorski glavni povjerenik Stanjo Budisavljević Priedoraki, koji su dobili red željezne krune 3. razreda. Srebrni križ za zaslužne i krunom dobili su: štopakli nadporučnik Valentin Krisković, nadporučnik Andrija Milošić, komandir Gaspar Nikolić i nadporučnik Josip Galović. Srebrni križ za zaslužne dobili su pomorski službenici Anton Bartović, Nikola Kraljić, Josip Barčević, Josip Supančić i Ivan Vješević.

**U Beču.** U sjednici od danas osam dana, koju sam već posljednji put spomenuo, bio je znamenit odgovor ministara predsjednika na interpelaciju i u svojoj sklopi drugova. U g. e. l. i drugova radi izgona austrijskih državljana, osobito slavenske narodnosti iz Pruske. Znamenit bio je taj odgovor, jer kaže odlučnost vlade; kakvu malo kada, osim protiv svojih Slavenom, kaže. Vlada je odgovorila; i to sporazumno sa ministrom izvanjskih poslova, da želi onaj izgona, da će sve moguće poduzeti; da se već neobnovi; u skrajnom slučaju postupiti će sa njemaci niti državljan u ovoj polti monarhije kako postupa Pruska odnosno Njemačka sa našim. Taj odgovor nije zadovoljio ni Košut i t. u. Budapešti, ni ovdješnjih Njemaca, pače niti Talijana. Danas posle osam dana postavio je Dr. Gross predlog, da se otvori razprava ob onom odgovoru. Glasovalo se po imenih. Nijemci svih stranaka — osim katoličkih — i Talijani i glasovali su za predlog. Svi Slaveni većine i neki Nijemci katolici proti predlogu. Gross, kao i Iro, rekli su i razloge za to. Njemačka vlada može raditi što hoće sa tudjimi, austrijskim državljanima, ako to ide u prilog njemalim narodnostima svrhama. Austrija nesmie prema Nijemcem iz Njemačke u svojoj državi tako raditi. Nek se Nijemci ovdje bira koliko njim drago, nek pomažu agitaciju proti državi, a Njemačka nek tjera austrijske državljanje iz svojih zemalja. To su njemacki zastupnici izjavili — ili neizjavili rekli.

Talijani nisu imali arčanosti to isto reći za Talijane kod nas, ali su stajali isto mišljeni kod su s Nijemci glasovali. Nijemci ovdje kao i Košutovci u Pešti su izrekli također, da je takav postupak vlade škodan trojnomu savezu, a taj da bi se morao održati. Tako su stajali i Talijani mislili. Nijim svim stoji dobar trojni savez, da mogu svoju politiku dalje tjerati. Kakva je, svak je pozna. Šenerijanci bućili su kod svega toga, a Iro rekao, da neće valjda Rusija mariti sklopiti saveza sa državom, u kojoj su tako raztrovani odnosi, kako u Austriji.

Imedju sjednice od danas osam dana i danas bila je i ovdje, svečanost 2. decembra, kao i drugud. Zastupnici, koji bijaše ovdje, prisustvovali su službi bozjoj. Zastupnici desnice imali su u večer skupni banket, kojemu je prisustvovalo i ministar Dipalini, i kod kojega se je izreklo lepih zahvalnica na Njegovu Velicanstvo i na međusobnu ljubav i slogu. Buduća sjednica zastupničke kuće bit će petak.

**Mikulasa večer.** Odbor našega "Sokola" priredjuje uz sudjelovanje "Slovenskega pevackoga družtva" u nedjelju na večer, Mikulasa večer u redutnoj dvorani kazališta "Politeama Rossetti". Na dan se, da će se večer, mnogobrojno pobliži prijatelji našega "Sokola" na tu ugodnu i veselu zabavu.

Novi ravnatelj na zemaljskom pokoljšaću u Poreču. Iz porečkoga lista do

znajemo, da je bivši ravnatelj g. Hugos ostavio svoje mjesto na zemaljskom zavodu u Poreču i da je zam. odbor imenovao drug drugo osobu na mjesto, i to g. prof. dr. J. K. Cwoiczo, koji da služi već više godina u Italiji, koji da pozna više jezika i koji da je već mnogo radio na gospodarskom polju. Želimo znati dali pozna hrvatski jezik.

Novi zemaljski blagajnik. Čitamo u zadnjom broju porečke "Istrije" viest da je zam. odbor imenovao zam. blagajnikom g. Vittorio Amorosu pošto je bivši blagajnik g. Radoičević, posao u mirovini. Bada bi znati da li pozna g. blagajnik i hrvatski jezik, jezik većine onih, kojih ga plaćaju svojimi žuljevi.

Ukinutje zakona o školskih takсах. U talijanskim listovih "Primorja" čitamo, da je zemaljski odbor u Poreču učinio potrebite korake, da cesarska vlada povisi svoje primose za školstvo u Istri pak da uzamogne ukinuti zakon o školskih takсах.

Na ovo pitanje vratiti čemo se jošte. **Veliki koncert** priredjuje ovdješnje mlado pjevačko družtvo "Kolo" dne 18. decembra u kazalištu "Politeama Rossetti". Program koncerta je vrlo raznolik i bogat. Nastupiti će medju ostalimi za prvi put tamburaški zbor toga družtva.

Našim običajni preporučamo, da podupiru mnogobrojnim posjetom ovo mlado ali žilavo i poduzetno družtvo.

Početak koncerta u 7 sati na večer. Ulaznica u parter i na L galeriju 40 n. Na II galeriju 20 n. Ostim toga imade loža raznih cijena.

**Plasne vježbe u Slovanškoj čitaonici** počele su jučer dne 7. t. m. te će se obdržavati svake sriede u vlastitih prostorijah. Početak svaki put u 8 1/2 sati. Članovi mogu upeljati i goste, ako im pribave od plesnoga odbora ulaznicu.

Veliki koncert "Slovenskega pevackoga družtva" izpao je prošla subote u svakom pogledu vrlo krasno. Tim je djelomice nagradjen trud sl. odbora i gg. pjevača, osobito pako neudrživoga pjevovodje g. Srečka Bartela, komu čestitamo u prvom redu najsrdačnije na toli sjajnom uspjehu.

Sastav portnosa listine za okružni sud u Rovinju. Jedan ovdješnji lažliberalni list donio je ovih dana viest iz Rovinja, da se imade sastaviti pred okružnim sudom u Rovinju glavna listina portnika za god. 1898.

U dotičnom odboru, da će zasjedati osim službenih osoba i tri građana iz Rovinja, od kojih da se očekuje, da neće dozvoliti, da dođu u listinu osobe, koje nezastupaju porez i prosvjetu (čitaj Hrvati).

U istom listu čitali smo par dana kasnije, da bijaše ta lista sastavljena i da se Talijani neimaju šta tžiti, jer da se je kod sastava počovalo porez, inteligenciju, prosvjetu i talijansko narodnostno pravo, s drugimi riečmi, da su iz glavne liste izključeni Hrvati, i da će i u buduću Hrvatom suditi pred rovinjskom porotom sami Talijani. Ovo dajemo do znanja putam naših zastupnika gospodinu ministru pravosudja.

Glavnu skupštinu. Odbor podružnice sv. Cirila i Metodja u Ciričezu pozivlje članove na godišnju skupštinu, koja će se obdržavati u nedjelju dne 11. pros. o. g. na 4 sata posle podne u prostorijah g. Ivana Čeha na željezničkoj postaji o Roču sa sledjećim dnevnim redom: 1.) Pozdrav predsjednika, 2.) Izvješće tajnika, 3.) Izvješće blagajnika, 4.) Izbor novog odbora, 5.) Odbor predložio.

Mozebiti za podignute crkve na Sušaku. Na poziv poznatoga hrvatskoga rodoljuba i velerca na Rieci g. Gjuro Ružica sastali se na Sušaku viđeniji tamošnji rodoljubi i sastavili odbor, komu je zadaća, da pribavi sve potrebite za građnju toli nužne katoličke crkve na Sušaku. Tamošnji rodoljub g. M. Kalid podario je potrebito zemljište. Na čelu odbora nalazi se g. Gj. Ružić. Bilo sretno!

Mjesto obćinskoga liečnika u Plominu raspisano je do 15. decembra. Plaća iznosa je, 800 i for. 200 za voz. Molitelji mora poznati talijanski jezik — i eventualno koje jugoslavensko narečje!

Plominci! Vaši poglavari nepitaju od budućeg Vašeg liečnika niti toliko, da Vas bude mogao razumjeti!

Razpis natječaj. Na zemaljskom zavodu u Poreču raspisan je natječaj za istarske matide, koji se žela podučiti u gospodarstvu. Moraju imati bar 16 godina, moraju znati čitati i pisati; valja da su seljački sinovi. Molba treba, poslata do 15. decembra t. g.

Kazalica. 22. novembra 1898. Za pčtenjaka Kraljica, darovala juš i slededje iz Kazalira Depolo 80 n. Ružić Jakov 50 n. A. Kramar pok. Maleta 25 n. Iz Markovca Jakov Černek 5 n. Iz sv.

Vitala veleč. gg.: kape-pravitelj Marek 1 for. Grant 50 n. Cotečaj 50 n. N. N. 1. for. Iz Opacije: g. Priskic 3 for. Iz Tinjana: Iv. Dejar 50 n. Ant Mofedlin pok. Marka (Kringa) 50 n. Sime Pauletic (Kringa) 10 n. Iz Kopra: B. J. K. 3 for. 10 n. Iz Graca: Naš punenade mladici na sveučilištu: N. N. 50 n. A. Franki 50 n. Ant. Grgurina 1 for. Bud. Mandić 1 for. Em. Persić 1 for. Fray. Partot 50 n. Jos. Stanger 1 for. Stracj. Gjuro 1 for. Stan. Trnovc 1 for. Gjuro Črvar 1 for. Veleč: Ot. Fr. Dubrovjič Padova 10 for. Um. Obdarovanega ključem svima: Bog vam naplatio!

Odlukovanje pojedinih osoba u Istri morali smo izpasti za buduću broj radi nestašice prostora.

Nova bankota. Narodni Listy javljaju o novim bankotama, da će one biti svjetlo-ružičaste. Na njima rade najodličniji umjetnici. One se iz vana reprezentiraju vrlo krasno, a i ostalim je zahtjeva mnogo udovoljeno. Vriednost biti će naznačena u pojednom zemaljskom jeziku na donjem djelu, i to najprie češki, zatim poljski, talijanski, slovenski, hrvatski, rumunjski i napokon cirilicom rusinski i srbski. O konkretnim ustanovama spoznajeme se sa već prije tri godine ugarska vlada i austro-ugarska banka.

Poziv na predplatu. Naš obljubljeni i mnokotroni hrvatski otačenik i pisac g. Ivan Jemeršić, župnik u Grubišnom polju, pripisao nam je vrlo krasno sastavljen poziv na predplatu (koga radi premalog prostora ne možemo u cijelosti saobditi) njegovog najnovijeg djela, preveda prekrasne knjige profesora dr. V. V. Tomka pod naslovom: "Povjest kraljevine Dake". Taj nam pruža priliku, da upoznamo podpunno poviest bratskog nam naroda češkoga i ujedno, da pomognemo vrlom otačeniku, da sakupi bar toliko, kako bi mogao izplatiti dug u koj ga survaše — te tako dati pod tiskat divno svoje (zapljeneno) djelo pod naslovom "Hrvatski narod".

Ovo djelo od 30 štampanih araka u velikoj omini stoji 2 for. dočim će "Hrvatski narod" sa 37 štampanih araka stajati i for. 35 n. a, možda i jeftinije, a osjegurano je od zapliene. Podupirajte bračo, koji i kako možete (makar si od usta otrgnuli) plemeniti i poštovni rad g. Jemeršića. — Prijave na oba djela šalju se na gosp. Iv. Nep. Jemeršića na Grubišnom polju.

Književna obznana Poutkivali me prijatelje, da povećem u jedan snop opise lanjskog mog putovanja do Beča, Budim-Peste i Zagroba, te ovogodišnje preko sve ravne zemlje Italije. Pa neka baš bude, kad prijatelji žele! Da knjiga izidje opsežnijom, uz putovanja pridodati ću i druge svoje glavne sastavke u prozi, što su izišli u raznim hrvatskim novinama.

Ko želi naručiti moju knjigu neka piše "Narodnoj Tiskari" u Spljetu, kojoj sam povjerio tiskanje i raspacanje. Cijena je knjigi 55 novčića, a izidi će ona na svjetlost, ako Bog daće zdravlje, po mladom ljetu godine 1898. Juraj Kapić.

### Listina urođništva.

Gosp. J. J. V. — Ordje. Na Vašu uštehu javljamo vam, da smo primili ono zasjedalo vaše pisanje, ali znajto, da vam nismo oraj put našli. Izaberite si Vi drugi put radje talijanske listove za onako glupe i zlobne šale, jer mi nismo ludo ribice, o da bismo pošli na ušice tako nesretnog ribara.

Gosp. J. J. V. — Ono valja da pošaljete preporučeno. Živili!

Gosp. Z. Z. u Z. Pisma sa dopisom neprikladno; nepoduzete se u tamošnji pišt. uređ. Što pišete nama, valja da preporučite. Zdravo!

Poslovni broj: N. I 846/98

## Dražbeni izrok!

Od strane k. kotarskog suda u Voloskom te usljed predloga za dobrovoljnu prodaju učinjenog sa strane Marije ž-ne Mihe Kotuac rođj. Labaj u Matuljih kbr. 76 daje se na obće znanje, da će na 7 i 14. janara 1899. od 9 sati pred podne do 12 sati o podne obdržavati kod doli označenog suda — u sobi br. 2 — dražba; kuće br. 76, parcela Edž. 199, tvoreća II. g. tielo te prostora: oko iste kuće: zemljišna: parcela 1927/3, i og gr. tiela: ulozka br. 390 za Matulje, kao što to sve proizlazi iz gruntovnog izvadka u spisima, a knjžbene na ime Marije ž-ne Mihota Kotuac.

Najmanja ponuda — iznosi for. 8000 Svaki, će nudio morat položiti 10% jamčevine na svotu od for. 8000.

Dražbeni uvjeti: te izvadak zemljišnika mogu se razgledati kod dolje naznačenog suda kroz uradskesate u sobi br. 2.

C. k. kotarski sud Volosko.

od 1. dne 29. novembra 1898.

